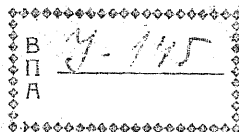

2436 12.12.5
МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

ПОДЕЛЕНИЕ 35530

ПРАВИЛНИК

за научно-изследователската работа във
висшите военно-учебни заведения на
Българската народна армия

СОФИЯ
1955

МИНИСТЕРСТВО НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

ПОДЕЛЕНИЕ 35530

УТВЪРЖДАВАМ:

ИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА

рм. генерал (п) Панчевски

.....юли 1955 год.

София

ПРАВИЛНИК

за научно-изследователската работа във
висшите военно-учебни заведения на
Българската народна армия

СОФИЯ
1955

ЗАПОВЕД
НА МИНИСТЪРА НА НАРОДНАТА ОТ-
БРАНА НА НАРОДНА РЕПУБЛИКА
БЪЛГАРИЯ

20 юли 1955 год.

№ 77

гр. София

СЪДЪРЖАНИЕ: Утвърждаване „Правилника за научно-изследователската работа във висшите учебни заведения в БНА“

За правилното организиране и изпълнението на научно-изследователската работа във висшите военно-учебни заведения и за решителното ѝ подобряване

ЗАПОВЯДВАМ:

1. Обявявам утвърдения от мен „Правилник за научно-изследователската работа във висшите военно-учебни заведения“.
2. Командуващите на родовете войски и видовете въоръжени сили и началниците на управленията при МНО да оказват системна помощ на военните академии по научно-изследователската работа.
3. За реализирана научно-изследователска работа се плаща авторско възнаграждение съгласно Постановление на Министерския съвет, МП—366 от 19. 8. 1954 година.
4. Контрол по изпълнението на правилника във военно-учебните заведения възлагам на началника на поделение 35530.

МИНИСТЪР НА НАРОДНАТА ОТБРАНА
АРМЕЙСКИ ГЕНЕРАЛ: (п)

ВРИД НАЧАЛНИК ГЕНЕРАЛНИЯ ЩАБ
ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ:

ВЕРНО,

Н-К СЕКРЕТАРИАТА НА МИНИСТЪРА
Майор: КАВРЪКОВ

I. Общи положения

1. Висшите военно-учебни заведения (ВВУЗ) в българската народна армия са не само висши училища за подготовка на военни кадри, но и центрове на военната наука, поради което всемерното звитие на научно-изследователската работа е пряко дължение на целия професорско-преподавателски ръководещ състав на висшите военно-учебни заведения.

2. В своята научно-изследователска работа висшите военно-учебни заведения се ръководят от решенията на ЦК на БКП, постановленията на Правителството на НРБ, заповедите на Министъра на народната отбрана, указанията на началника на генералния щаб, началника на политическото управление — МНО, командуващите родовете (видовете) войски и началниците на специалните войски, началниците на управленията при Министерството на народната отбрана и настоящия правилник.

3. Цялата научно-изследователска работа се провежда на основата на марксистко-ленинското мнение за войната и армията и съветската военна наука, опирайки се на задълбоченото изследване на великата отечествена война на СССР и нашата течествена война и на всичко ново, което се появява в военното дело и в техниката в следвоенния период, разработвайки идеите и възгледите на Комнистическата партия на СССР и на нашата Комнистическа партия по военните въпроси. Най-жизнено условие, което осигурява високо идейно-

теоретическо равнище и принципиалност на во научните трудове е широкото разгръщане на тиката и самокритиката, борбата на мнения и лото поставяне и разрешаване на нови проб и въпроси.

Едновременно с това научно-изследовател работа се опира на практическата работа на вете на обединенията и съединенията, изучи обобщава опита в обучението и възпитаниет подразделенията и частите от Българската на армия и съдействува за по-тясно обвързване и дряване на теорията в практиката на наши мандири и политработници.

II. Задачи на научно-изследователската ра във висшите военно-учебни заведения

4. Научно-изследователската работа във шите военно-учебни заведения има следните г задачи:

а) осигуряване теоретическата и практиче подготовка на слушателите на равнището на ременното състояние на науката и техникат частност на военната наука и техника;

б) разработване на въпроси от военната с цел по-нататъшното развитие мощта на Бската народна армия и разрешаване на практи задачи по бойната и политическа подготов войските;

в) повишаване научната и педагогическ лификация на професорско-преподавателския с който „смело води борба против остарялата и прокарва път за новата наука“ (Сталин);

г) възпитаване на професорско-преподавателския състав и слушателите от висшите военно-учебни заведения в дух на социалистически патриотизъм и вечна дружба с братските съветски народи и останалите народи от демократическия лагер;

д) практическо запознаване на слушателите с поставянето и разрешаването на научните и техническите проблеми и привличане на най-способните от слушателите за научно-изследователска работа.

III. Съдържание и форми на научно-изследователската работа във висшите военно-учебни заведения

5. Научно-изследователската работа във висшите военно-учебни заведения включва следното:

а) разработване на общите проблеми на военната наука и изграждането на въоръжените сили;

б) разработване проблемите на военната икономика и ролята на икономическия фактор в съвременната война;

в) разработване проблемите на моралния фактор в съвременната война, воинското възпитание и партийно-политическата работа в армията както в мирно, така и във военно време;

г) разработване теорията на военното изкуство — стратегията, оперативното изкуство и тактиката;

д) разработване на военно-теоретически материали за участието на Българската народна армия в Отечествената война 1944—45 година в бойна дружба с братската Съветска армия и за ролята на победите на Съветската армия в освобождението на България от реакционния монархо-фашистки

режим — агентура на немския фашизъм; матери по историята на българското военно изкуство, ирията на видовете въоръжени сили, родовете специалните войски, а също така и разработване теоретическото и практическото наследство на бежитите руски и български пълководци и воен дейци;

е) разработване въпросите по методиката подготовката на слушателите във военно-учебни заведения и по методиката на подготовката войските и на офицерските кадри в армията;

ж) разработване на военно-стопански въпроси и въпроси по материалното осигуряване на войски в боя и операцията;

з) разработване на научно-теоретични проблеми; разработване на проекти за създаване нови образци въоръжение и бойна техника, на които за тяхното използване в боя, а също така теоретическите основи на тяхната експлоатация, ремонт в стационарни и полеви условия;

и) изучаване на чуждестранните армии и тяхния боен опит;

к) разглеждане и критика на военните теории на капиталистическите държави;

л) провеждане на научни изследвания, експертизи, консултации и др. видове научна работа, възложена от Генералния щаб, командувачите видовете войски и научните учреждения от други министерства и ведомства.

6. Научно-изследователската дейност на висши военно-учебни заведения се осъществява чрез:

а) провеждане на теоретични и теоретично-експериментални изследвания от общонаучен характер;

б) създаване на висококачествени теоретични трудове, учебници и учебни пособия въз основа на бойния и следвоенен опит на братската Съветска армия и Българската народна армия и съвременните постижения на науката и техниката;

в) изпълнение на работите от научно-методически характер;

г) популяризиране постиженията на науката и техниката чрез изнасяне на лекции, провеждане на научни конференции, организиране на изложби и музеи и издаване на популярни брошури, научно-изследователски трудове на висшите военно-учебни заведения, сборници, реферати и анотации на изследователски трудове;

д) разработване и защита на дисертации за получаване на учени степени;

е) разработване на практически въпроси по бойната и политическата подготовка на войските, съставяне на проекти за ръководства, наставления и пособия на войските по задание на съответните командувачи.

7. Висшите военно-учебни заведения провеждат своята научно-изследователска работа в тесен контакт помежду си, като съгласуват плановете за научно-изследователската си работа и организират съвместни научни изследвания, научни конференции, съобщения и др.

8. Основен критерий при избора на тематиката на научно-изследователската работа е нейната актуалност във връзка с повишаването боеспособността на Българската народна армия.

IV. Ръководство на научно-изследователска работа във висшите военно-учебни заведения

9. За цялостното състояние на научно-изследователската работа и за нейното ръководство в висшите военно-учебни заведения отговарят първи Заместник-министър на народната отбрана, началникът на Генералния щаб и началникът на Политическото управление — МНО. Освен това командващите родовете (видовете) войски и началници на управления и специални войски носят отговорност по отношение на катедрите (факултетите) от техния род (вид) войска или служба в ОВА „Г. Раковски“ и във Военно-техническата академия съвременното и качествено изпълнение на планове за научно-изследователската работа и за неговото реализиране на всички научно-изследователски работи, особено по отношение на практическата дейност на съответния род (вид) войска или служба.

10. Началникът на отдел военно-учебни заведения — МНО координира, контролира и обобща научно-изследователската дейност във висшите военно-учебни заведения и подготвя за доклад първия Заместник-министър на народната отбрана проекто-мероприятия по общите въпроси на научна изследователската работа във висшите военно-учебни заведения.

11. Началникът на съответното висше военно-учебно заведение организира разработването на планове за научно-изследователската работа в висшето военно-учебно заведение и носи пълна отговорност за съвременното и висококачествено изпълнение на утвърдения план за научно-изследователската работа и реализирането и внедряването

учебния процес и научната дейност на висшето военно-учебно заведение резултатите от извършените научно-изследователски работи.

12. Началникът на политотдела и политработниците на висшето военно-учебно заведение съдействуват за разгръщане на научно-изследователската работа и подпомагат изпълнението на плановете за научно-изследователската работа на високо идейно-теоретическо равнище.

Организация и планиране на научно-изследователската работа във висшите военно-учебни заведения

13. Научно-изследователската работа във висшето военно-учебно заведение се провежда по перспективни (съставени за няколко години) и годишни планове за научно-изследователската работа в висшите военно-учебни заведения и катедрите (образци 1—3, приложения № № 2—4).

Научно-изследователската работа на слушателите във висшите военно-учебни заведения се провежда съгласно типовия правилник за военно-научно дружества (приложение № 1).

14. Перспективният план за научно-изследователската работа се разработва по разпореждане на началника на висшето военно-учебно заведение за срок от 3—5 години по реда, установен за разработване на годишния план (виж т. т. 15—20).

В основата на перспективния план залягат задачите, поставени от Генералния щаб, Политическото управление — МНО, командващите родовете (видовете) войски, началниците на специалните войски и началниците на управления при Министерството на народната отбрана.

15. Ръководейки се от заповедите и директивите на Министъра на народната отбрана, от перспективите за развитието на науката и техниката и от практическите нужди на армията, командващите родовете (видовете) войски, началниците на специалните войски и началниците на управленията при Министерството на народната отбрана и Генералния щаб ежегодно до 15 юни представят на първия Заместник-министър на народната отбрана и началника на Генералния щаб проблемите и темите за научно-изследователската работа, които следва да се разработят през предстоящата година.

До 1 юли списъкът на проблемите и темите следва да се изпрати в съответните висши военни учебни заведения.

16. Началникът на висшето военно-учебно заведение, изхождайки от перспективния план за научно-изследователската работа, от възникналите нови проблеми във военното дело и от основните проблеми и теми, получени от Министерството на народната отбрана, отдава заповед по висшето военно-учебно заведение, в която определя основните задачи на научно-изследователската работа, проблемите, подлежащи на разработване през предстоящата година, както и списъка на възложени теми, реда и срока за съставяне на годишния план за научно-изследователската работа.

17. Под ръководството на заместник-началник на висшето военно-учебно заведение по научната учебната работа началникът на научно-изследователския отдел съставя годишния план за научно-изследователската работа във висшето военно-учебно заведение.

Заместник-началникът на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа докладва на за научно-изследователската работа на началника на висшето военно-учебно заведение. Последва организирано обсъждане на плана от академичния съвет и след необходимите корекции не по-късно от 1 септември изпраща проекто-плана в отдел ВУЗ — О; проекто-планът за научно-изследователската работа на Военно-политическата академия се изпраща в Политическото управление — МНО.

18. Началникът на отдел ВУЗ — МНО организирано разглеждането на представените планове за научно-изследователската работа съвместно с съответните щабове на родовете (видовете) войски, специалните войски и управленията при МНО. Аналитична работа по отношение на плановете за научно-изследователската работа във Военно-политическата академия се организира от Политическото управление — МНО, съгласувано с началника на отдел ВУЗ — МНО.

Плановите се коригират с оглед актуалността на тематиката за нуждите на армията и отстраняване на недостатъците на теми в плановете на различните видове военно-учебни заведения, а също така и за определяне сроковете за изпълнение на най-актуалните теми, след което се връщат в съответните видове военно-учебни заведения за окончателно утвърдяване.

19. Плановите за научно-изследователската работа на всички висши военно-учебни заведения се тасуват с началника на финансовия отдел при О по въпросите, отнасящи се до размерите на финансовите разходи.

20. Началниците на висшите военно-учебни заведения не по-късно от 15 октомври докладват по команден ред окончателно оформените планове за научно-изследователската работа за утвърждаване от първия Заместник-министър на народната отбрана или началника на Генералния щаб, а за ВП Академия — от началника на Политическото управление

21. Началниците на катедри в съответствие със заповедта на началника на висшето военно-учебно заведение и въз основа на утвърдения годишен план на висшето военно-учебно заведение съставят годишните планове за научно-изследователската работа, в които посочват темите, изпълнителите, сроковете за започване и завършване на работите и ориентировачно паричните средства, необходими за научно-изследователската работа.

Годишният план се обсъжда на заседание на катедрата и се представя на началника на факултета за утвърждаване. Един екземпляр от плановете за научно-изследователската работа се представя на заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа.

Годишните планове за научно-изследователската работа на тия катедри, които организационно не влизат в състава на факултетите, се представят направо на заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа

22. Научно-изследователските работи, които изпълняват по договори с учреждения от други министерства и ведомства, се включват в плана за научно-изследователската работа на висшето военно-учебно заведение само с разрешение на първия Заместник-министър на народната отбрана или

началника на Генералния щаб, а за Военно-политическата академия — с разрешение на началника на политическото управление — Министерство на народната отбрана.

23. Съкращаване на теми или включване на нови теми в утвърдения план за научно-изследователската работа, както и изменения на техния обем и срокове за изпълнение могат да се правят само със съгласието на началника на отдел ВУЗ — Министерство на народната отбрана, а за Военно-политическата академия — със съгласието на началника на политическото управление при Министерството на народната отбрана и с разрешение на лицето, утвърдило плана.

Задължения на длъжностните лица от висшите военно-учебни заведения по организирането и ръководството на научно-изследователската работа

24. Началникът на висшето военно-учебно заведение носи пълна отговорност за изпълнението на плана за научно-изследователската работа, взема всички мерки за най-пълно включване на професорско-преподавателския състав на висшето военно-учебно заведение в научно-изследователската работа и осигурява високо идейно и научно равнище на научно-изследователските работи.

25. Началникът на висшето военно-учебно заведение с разрешение на първия Заместник-министър на народната отбрана или началника на Генералния щаб може да освобождава от изпълнение на своите им служебни задължения лицата от про-

фесорско-преподавателския състав, работещи върху учебници, учебни пособия и отделни проблемни въпроси, в зависимост от естеството на работата за срок до 3 месеца в годината.

26. За разрешаване на въпросите по научно-изследователската работа началникът на висшето военно-учебно заведение привлича академичния съвет на висшето военно-учебно заведение, пред когото поставя за обсъждане:

а) перспективните и годишните планове за научно-изследователската работа на висшето военно-учебно заведение;

б) въпроси по състоянието на научно-изследователската работа, по изпълнението на нейния план, а също и годишните отчети за резултатите от научно-изследователската работа във висшето военно-учебно заведение;

в) доклади по научно-изследователската работа от началниците на катедри, факултети и заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа;

г) разширените планове (проспекти) на научните трудове, учебници и учебни пособия;

д) въпроси по подготовката на научни кадри чрез адюнктурата и въпроси по повишаване на научната квалификация на професорско-преподавателския състав;

е) доклади от научните ръководители на адюнктите за работата им с адюнктите и доклади от адюнкти за своята работа по изпълнението на личните планове за подготовката;

ж) докладите от началника на научно-изследователския отдел за работата по осигуряване из-

иението на плана за научно-изследователската работа на висшето военно-учебно заведение;

з) приемане защитата на дисертационни теми, олучаване на учени степени;

и) избор и представяне на генерали, адмирали, офицери за получаване на учени звания;

к) научните работи, които ще се представят за получаване на Димитровски награди;

л) въпроси по разгръщане на научно-изследователската работа сред слушателите и други въпроси по научно-изследователската работа във висшето военно-учебно заведение.

27. Заместник-началникът на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа непосредствено ръководи научно-изследователската дейност на висшето военно-учебно заведение и контролира своевременно и висококачествено изпълнение на плана за научно-изследователската работа.

По отношение на научно-изследователската работа от той има следните задължения:

а) да подготвя плана за научно-изследователската работа във висшето военно-учебно заведение, обсъждане от академичния съвет и да го представя на началника на висшето военно-учебно заведение;

б) да разработва и провежда мероприятия, насочени към осигуряване своевременното и на високо научно-идейно равнище изпълнение на научно-изследователските работи;

в) систематически да контролира изпълнението на плановите за научно-изследователската работа в катедрите и отделните изпълнители;

г) да подготвя научни сесии, конференции, дискусии и съобщения както за обсъждане на проблемни въпроси из отделните области на военната наука и техника, така и за отчитане на резултатите от научно-изследователската работа на висшето военно-учебно заведение;

д) да осигурява най-пълно използване на резултатите от научно-изследователската работа в учебния процес и в научната дейност на висшето военно-учебно заведение;

е) да подготвя докладите пред академичния съвет за резултатите по научно-изследователската работа във висшето военно-учебно заведение и за хода на подготовката на научно-преподавателски кадри;

ж) да представя на началника на висшето военно-учебно заведение за утвърждаване сметките и отчетите за изразходваните средства за научно-изследователска работа и да контролира правилното изразходване на средствата;

з) да прави предложения пред началника на висшето военно-учебно заведение за награждаване на най-добрите научни работи;

и) да оказва практическа помощ на катедрите по организирането и провеждането на научно-изследователската работа на слушателите;

к) да преглежда и докладва на началника на висшето военно-учебно заведение представените от началниците на факултетите и катедрите научно-изследователски работи.

28. Началникът на научно-изследователския отдел на висшето военно-учебно заведение има следните задължения:

а) да съставя и оформя перспективния и годишния план за научно-изследователската работа на висшето военно-учебно заведение и сметките за личните средства, необходими за изпълнението на плана;

б) да оказва помощ на катедрите при съставяне на плановете и при изпълнението на научно-изследователските работи под формата на консултации, превеждане на чуждестранна литература, игуряване на необходимите пособия, имущество, материали и др.;

в) да отчита работата по плана за научно-изследователската работа и да контролира неговото изпълнение;

г) да организира по указание на заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа вътрешните и външните оценки на завършените работи, да получава отзивите, рецензиите и отчетите по изпълнените работи, а също така и да изпраща завършените и зърдени от началника на висшето военно-учебно заведение работи в съответните учреждения за ализирание;

д) да подготвя за издаване и контролира издаването на научни работи и сборници, трудове на висшето военно-учебно заведение;

е) да съставя годишния отчет за резултатите от научно-изследователската работа и го представя заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа;

ж) да следи от близо и оказва помощ в работата на слушателското военно-научно дружество

във връзка с изпълнението на планове за научна изследователска работа.

29. Началникът на факултета има следните задължения:

а) да ръководи научно-изследователската дейност на подчинените си катедри и отговаря за своето временното и висококачествено изпълнение от катедрите на планове за научно-изследователска работа;

б) да организира обсъждането на планове за научно-изследователска работа на катедрите от съвета на факултета (ако има такъв) и представя планове на заместник-началника по научната и учебната работа;

в) да поставя за разглеждане от съвета на факултета докладите на началниците на катедри по изпълнението на планове за научно-изследователска работа на катедрите, по реализиране на резултатите от научно-изследователската работа и по подготовката на научно-изследователски и научни кадри;

г) да организира и провежда факултетни научни конференции, дискусии и съобщения по отделни въпроси на науката и техниката;

д) да поставя на обсъждане от съвета на факултета годишния отчет за изпълнението на планове за научно-изследователска работа от катедрите на факултета, да го утвърждава и представя на заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа;

е) да оказва съдействие на началниците на катедри в изпълнението на планове за научно-изследователска работа и да поставя на обсъж-

ване от съвета на факултета по-важните научни работи, изпълнявани от катедрите на факултета;

ж) да организира реализирането на резултатите от научно-изследователската работа на преподавателите и слушателите.

30. Катедрата е основното звено за организирането и провеждането на научно-изследователската работа. Ръководството и отговорността за учено-изследователската работа в катедрата пада цяло върху нейния началник.

Началникът на катедрата има следните задължения:

а) да съставя перспективния и годишния план на научно-изследователската работа на катедрата;

б) да определя изпълнителите на колективните индивидуални работи и да ръководи тяхната работа;

в) да отговаря изцяло за научното и идейно държание на научно-изследователската работа на катедрата;

г) да осигурява най-пълно включване на профессорско-преподавателския състав от катедрата в учено-изследователската работа;

д) да контролира своевременното изпълнение на научно-изследователските работи от катедрите;

е) да организира и провежда дискусии, семинари и научни съобщения и да поставя за обсъждане на катедрата проблемни въпроси, а също така и въпросите на ръководителите и изпълнителите на научните работи, не по-рядко от два пъти в годината;

ж) да определя темите за дисертационните работи на адюнктите и да оказва съдействие на про-

фесорско-преподавателския състав в избирането на дисертационните теми;

з) да определя научни ръководители за адюнктите;

и) да поставя на обсъждане в катедрата въпроси по подготовката на адюнктите от катедрата и въпроси по повишаване на научната квалификация на преподавателите от катедрата;

к) да организира реализирането на резултатите от научно-изследователската работа чрез внедряването им в учебния процес и научната дейност на катедрата;

л) да докладва пред началника на факултета и заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа за изпълнението на плановите за научно-изследователската работа и да представя за награждаване най-добре изпълнените работи от катедрата;

м) да организира научните кръжоци на слушателите;

н) да привлича за научно-изследователска работа най-способните слушатели, да определя съответни теми и научни ръководители за тях;

о) да съставя и представя по команден ред на заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа отчетите по научно-изследователската работа в катедрата.

31. Основен изпълнител на научно-изследователската работа във висшите военно-учебни заведения е професорско-преподавателският състав, педагогическата работа на който може да бъде напълно плодотворна само тогава

ако тя се съчетава със системна научно-изследователска работа.

32. По отношение на научно-изследователската професорско-преподавателският състав е зает:

а) да провежда систематически и на високо идейно равнище научно-изследователската работа и да я изпълнява в установените от плановите срокове;

б) активно да участва при съставянето и обсъждането в катедрите на плановите за научно-изследователската им работа;

в) по указание на началника на катедрата да участва в учебния процес резултатите от научно-изследователската работа във висшето военно-учебно заведение.

33. Към научно-изследователска работа се причислява и постоянният състав на висшите военно-учебни заведения, свързан с провеждането на учебно-възпитателната и научно-изследователска работа.

34. Началниците на висшите военно-учебни заведения и техните заместници са длъжни, ръководяйки и контролирайки научно-изследователската работа, да оказват всемерна помощ на професорско-преподавателския състав в изпълнението на научно-изследователската работа и осигуряването на авторите им права.

В атестациите на офицерите, които се привличат към научно-изследователска работа, да се отразява тяхната способност и активност за изпълнение на научно-изследователска работа.

VII. Отчетност и реализиране на резултатите от научно-изследователската работа във висшите военно-учебни заведения

35. Завършената от изпълнителя научно-изследователска работа се представя на началника на катедрата, който назначава рецензент от състава на катедрата и организира обсъждане на работата в катедрата.

Одобрената от катедрата работа заедно с рецензията и извлечение от протокола на заседанието на катедрата се представя на началника на факултета. Одобрената от началника на факултета работа се представя на заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа.

Научно-изследователските работи, изпълнени от катедри, които не влизат в състава на факултета, се представят от началниците на тези катедри направо на заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа.

36. Одобрените от катедрата научно-изследователски работи се отчитат като изпълнени при следните условия:

а) за дисертационните работи, ако е присъдена учена степен на изпълнителя и последната е утвърдена от висшата атестационна комисия при Министерството на културата;

б) за работите, възложени от самото висше военно-учебно заведение, ако са одобрени от началника на висшето военно-учебно заведение;

в) за работите, изпълнявани по задание на началника на Генералния щаб, на началника на Политическо управление при МНО, на командващите родовете (видовете) войски и командирите на

иалните войски, на началниците на управления работи, изпълнени по договори с други министри и ведомства, ако са одобрени и приети от ръководителите.

37. Началникът на научно-изследователския отдел взема необходимите мерки за реализиране на резултатите от научно-изследователската работа в отговорност с взетите решения за тяхното изпълнение или прилагане.

Научно-изследователските работи се отчитат в научно-изследователския отдел на висшето военно-учебно заведение като реализирани, ако:

а) резултатите от научната работа са внедрени в учебния процес в даденото висше военно-учебно заведение или в други учебни заведения на БНА;

б) трудовете са приети за издаване като учебници, учебни пособия, монографии или за отпечатване в списания, сборници, трудове на висшето военно-учебно заведение и т. н.;

в) резултатите от тях са приети за използване в военната подготовка или в дейността на съответния вид въоръжени сили или род войска;

г) резултатите от тях са използвани в практическата дейност на научно-изследователските институти, конструкторските бюра, промишлеността и т. н.

38. Разработването, предаването на съхранение, изпращането и даването за ползуване на научно-изследователските работи се извършва в строг отговорност с МЗ № 0140 от 1951—53 година, ако научно-изследователските работи по своето съдържание попадат под действието на споменатата заповед.

39. Началниците на висшите военно-учебни заведения представят към 1 декември отчет за изпълнението на плана за научно-изследователската работа за изтеклата година. Отчетът се представя съответно на първия Заместник-министър на народната отбрана или на началника на Политическото управление чрез началника на отдел ВУЗ — МНО.

40. Началникът на отдел ВУЗ — МНО ежегодно към 1 януари представя на първия Заместник-министър на народната отбрана общ годишен отчет за състоянието на цялата научно-изследователска работа във висшите военно-учебни заведения на БН.

VIII. Финансиране на научно-изследователска работа във висшите военно-учебни заведения

41. Научно-изследователската работа, която провежда във висшите военно-учебни заведения утвърдените съгласно настоящия правилник планове, се финансира по § 15, ст. 42 от схемата разходите на МНО в пределите на утвърдени сметки (тематическо-финансови планове).

42. Научно-изследователските работи, които изпълняват за учреждения и предприятия от др министерства и ведомства (т. 22) се финансират средствата, които висшите военно-учебни заведения получават от посочените учреждения според договорите. Тези средства се отчитат като извънбюджетно съгласно т. 3, буква „г“ от 1297 Министерско постановление от 22. 10. 1951 година.

43. Началникът на висшето военно-учебно заведение представя всяка година в установен

срокове проекто-сметка (тематично-финансов план) за разглеждане от първия Заместник министър на народната отбрана или от началника на Политическото управление, в зависимост от подчинеността, чрез съответния отдел ВУЗ.

При съставяне на сметките (тематично-финансовите планове) висшите военно-учебни заведения се ръководят от действащите закони, заповедите на Министъра на народната отбрана и от проекто-плана за научно-изследователската работа на висшето военно-учебно заведение. Проектно-сметката (тематично-финансовият план — образец № 4, приложение № 5) се съставя както за тематиката, която се финансира по схемата за разходите на МНО, така и за договорната тематика.

44. Началникът на съответния отдел ВУЗ след разглеждане и уточняване на проекто-сметката (тематично-финансовия план) на висшето военно-учебно заведение съвместно с командирите на родовете (видовете) войски и началниците на управлений изпраща проекто-сметката във финансовия отдел на МНО.

След като финансовият отдел на МНО утвърди размерите на разходите, началникът на съответния отдел ВУЗ докладва сметката (тематично-финансовия план) на съответното висше военно-учебно заведение за утвърждаване от първия Заместник-министър на народната отбрана или от началника на Политическото управление при МНО и не по-късно от 1 август изпраща сборна сметка във финансовия отдел на МНО.

45. В сметките (тематично-финансовите планове) се предвиждат следните разходи:

а) за закупуване на материали, животни : опити и рд;

б) за заплащане на работите, свързани с изпълнение на научно-изследователската работа (монтаж, инсталиране и ремонт на имуществото при експериментални работи, изготвяне на модели, образци, чертежи и др.; за преводи на чуждестранна литература, снемане копия от архивни материали; стойността на имуществото, което се амортизира напълно при изпълнението на дадена тема и др.

в) за възнаграждения на специалистите, които привличат отвън за консултации и експертизи, свързани с изпълнението на научно-изследователска работа, а също и за заплащане в установени случаи на външни рецензии по изпълнявани научно-изследователски работи;

г) за дневни и квартирни пари на военнослужащите и волнонаемните при командировки, свързани с изпълнението на научно-изследователската работа;

д) за награди на командно-преподавателския състав и учебно-помощния персонал за своевременно и качествено изпълнение на плановите за научно-изследователската работа в размер до 4% от бюджетната стойност на работите.

Забележка. Разходите за разширяване и капитален ремонт на зданията и съоръженията, свързани с провеждане на научно-изследователска работа се предвиждат в сметките за строителство и капитален ремонт.

46. Разходите на висшите военно-учебни заведения, свързани със защита на дисертации (възнаграждения на опонентите, размножаване на тезисни публикации във вестниците, стенограми и т. н.)

извършват за сметка на средствата по § 15, статия 42 от схемата за разходите на МНО.

47. В калкулацията на стойността на научно-изследователските работи, които се изпълняват по договори (т. 22), освен разходите, посочени в т. 45, се включват:

а) заплатата на изпълнителите (включително и паричното доволствие на военнослужащите);

б) амортизацията на имуществото и апаратурите в размер на 5% от договорната сума; в случаите когато в процеса на изпълнението на установените в договора научно-изследователски работи свързаното с тях имущество и апаратура се износват напълно, в сумите по договор се включва пълната им стойност;

в) допълнителни разходи (топливо, електроенергия, железопътни и водни превози и др.).

48. По договорите, сключени за изпълнение на научно-изследователски работи съгласно т. 42, висшето военно-учебно заведение получава от съответното ведомство аванс в размер 25% от сумата по договора. По-нататъшното изплащане става съгласно условията на договора. Авансът се изплаща въз основа на т. 117 от постановление на Министерския съвет от 29 ноември 1954 година за утвърждаване на тарифа за възнаграждения на автори, изпълнители и др.

49. В случай че възложителите, посочени в т. т. 15 и 22, осигурят на висшите военно-учебни заведения необходимото за възложената им работа имущество и апаратури, последното след изпълнение на научно-изследователската работа остава собственост на висшето военно-учебно заведение;

50. Научно-изследователските работи, които финансират по § 15, ст. 42 от схемата за разходи на МНО (т. 41 от настоящия правилник) се изпълняват от щатния състав на ВВУЗ (военнослужещи и волнонаемни) без каквото и да било допълнително възнаграждение, с изключение на авторско право при реализирането на работата.

51. На учебно-помощния и обслужващия персонал с нормиран работен ден, който се привлича за изпълнение на научно-изследователски работи, посочени в т. 41, в извънработно време, се заплаща съгласно разпоредбите за заплащане на извънработен труд.

52. На професорско-преподавателския състав на другите щатни специалисти от висшите военни учебни заведения (военнослужещи и волнонаемни) за непосредствено изпълнение на научно-изследователски работи за други министерства и ведомства се дава допълнително възнаграждение в размер повече от 50% от основната месечна заплата (военнослужещите заплата за длъжност и заплата за воинско звание) при спазване на следни условия:

а) ако тези работи са включени в утвърден план за научно-изследователската работа на висшето военно-учебно заведение;

б) ако тези работи се изпълняват по индивидуални договори с учреждения от други министерства и ведомства, утвърдени от началника на висшето военно-учебно заведение;

в) ако тези работи се изпълняват в извънработно време.

53. Допълнителното възнаграждение по т. 52 се изплаща след завършване на договорната тема (работа) или на отделен етап от нея. Размерът на авансите по етапи до окончателното завършване на темата (работата) не трябва да превишава 60% от цялата стойност на темата (работата), определена в договора (съгласно т. 117 от постановление на Министерския съвет, цитирано в т. 46).

54. Основен документ за изплащане на пари за работите, посочени в т. 42, е актът за приемане на изцяло изпълнената тема (работа) или на отделен етап от нея.

Актът се подписва от началника на катедрата, която изпълнява дадената тема (работа), от отговорния изпълнител на темата, от началника на научно-изследователския отдел и от представител на възложителя; към акта се прилага и препис-извлечение от протокола за заседанието на катедрата, на което е разгледана дадената работа.

55. Финансирането на научно-изследователската работа на висшите военно-учебни заведения по § 15, ст. 42 от схемата за разходите на МНО се извършва по реда, установен с „Правилник за организацията, задачите и работата на финансовата служба във войсковата част“.

56. Остатъците от средствата по § 15 ст., 42 от схемата за разходите на МНО се превеждат или внасят от висшите военно-учебни заведения за възстановяване на кредита по реда и в сроковете, установени с „Правилника за организацията, задачите и работата на финансовата служба във войсковата част“.

57. Средствата за научно-изследователска работа, които са получени по договори с възложителите, но не са изразходвани до края на годината поради незавършване на дадена тема (работа), с прехвърлят за следващата година, при условие че работата продължава.

Остатъците от средствата по изпълнените тем (работи), включително и средствата, които са получени за разходите по т. 47, в едномесечен срок след уреждане на сметките с възложителя се превеждат или внасят в приход на държавния бюджет.

58. Началникът на висшето военно-учебно заведение има право да награждава за своевременно и висококачествено изпълнение на научно-изследователски работи лица от професорско-преподавателския и постоянния състав и учебно-помощни персонал в размер на тяхната половин месечна заплата (за военнослужащите при изчисляване на половин месечната заплата се вземат под внимание заплатата за длъжност, заплатата за войнско звание и надбавките за учена степен и учено звание).

Разходите за награди (т. 45 „д“) се изплащат — за работи, които се финансират от МНО — от средствата по § 15 ст., 42 от схемата за разходи на МНО;

— за работи, които се изпълняват по договор с други ведомства — от средствата, постъпващи от последните за изпълнените работи.

59. Награди на лицата от професорско-преподавателския и постоянния състав и учебно-помощни персонал в размер над половин месечна заплата се дават за особено забележителни резултати в научно-изследователската работа със заповед на Министър

на народната отбрана, по представяне на първия заместник-министър на народната отбрана или на началника на Политическото управление при МНО в зависимост от подчинеността на висшето военно-учебно заведение.

60. Началниците на висшите военно-учебни заведения всяко шестмесечие не по-късно от 15 юли и 15 януари чрез началника на отдел ВУЗ представят на първия Заместник-министър на народната отбрана или на началника на Политическото управление при МНО, в зависимост от подчинеността, и на началника на Финансовия отдел на МНО отчет за изразходваните средства за научно-изследователска работа (образец 5, приложение 6).

61. Възнагражденията на работниците от висшите военно-учебни заведения с одобрени и приети изобретения, технически усъвършенствувания и рационализаторски предложения се определят и изплащат в съответствие с „Ръководството за рационализаторската дейност в Българската народна армия“, утвърдено от началника на Генералния щаб на БНА.

НАЧАЛНИК ОТДЕЛ ВУЗ — МНО

Генерал-майор: (п) ПОПОВ

ТИПОВ ПРАВИЛНИК

на военно-научните дружества на слушателите
от висшите военно-учебни заведения

I. Цели и задачи на дружествата:

1. Военно-научните дружества на слушателите
от висшите военно-учебни заведения са доброволни
организации, които имат за цел:

а) да съдействуват за задълбоченото изуча-
ване от слушателите на различните отрасли на съвет-
ската военна наука и техника и за запознаването
с най-новите постижения във военното дело;

б) да развиват у слушателите навики за само-
стоятелно изпълняване на научно-изследователската
работа чрез разработване от тях на отделни военно-
научни теми;

в) да популяризират научната мисъл сред слу-
шателите.

II. Състав и организация на дружествата

2. Общоакадемичното военно-научно дружество
на слушателите от висшето военно-учебно заведе-
ние се състои от дружества, организирани към факул-
тетите (ако според организационната структура на

висшето военно-учебно заведение има факултети, или от кръжоци на слушателите към катедрите (ако няма факултетна система).

3. Член на дружеството може да бъде всеки слушател.

4. Приемането на членове на дружеството се извършва от съвета на дружеството при факултета въз основа на писмено заявление от кандидата и препоръка от научния ръководител на съответния кръжок.

5. Най-висш орган на дружеството е общото събрание на членовете, а в периодите между събранията — съветът на дружеството, който се избира за една година.

6. Съветът на дружеството се състои от: председател, двама заместници, секретар и членове, броят на които се определя от общо събрание на дружеството. Дружествените съвети при факултетите имат състав: председател, заместник-председател, членове, броят на които се определя от общото събрание на дружеството при факултета.

7. Основна организационна единица на дружеството е слушателският научен кръжок при катедрата (курса), за ръководене на който се избира (за срок от 1 година) бюро на кръжока в състав: председател, секретар и научен ръководител — преподавател.

8. В състава на съвета на дружеството по пореждане на началника на висшето военно-учебно заведение се включва представител на академичния съвет на висшето военно-учебно заведение, който осъществява наблюдение и практическа помощ на дружеството в неговата работа.

III. Дейност на съвета на дружеството

9. За осъществяване на поставените задачи съветът на дружеството провежда следната дейност:

а) организира научни и научно-технически кръгоци и ръководи тяхната работа;

б) разработва тематиката на научно-изследователската работа на слушателите и я представя за утвърждаване от съвета на факултета, а където няма такъв — за утвърждаване от началника на висшето военно-учебно заведение;

в) организира периодически общи за цялото висше учебно заведение (под ръководството на заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа) и факултетни (под ръководството на началника на факултета) военно-научни слушателски конференции, дискусии др. по отделните отрасли на науката и техниката, също и военно-научни екскурзии;

г) представя на заместника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебната работа научните работи на слушателите, които по своите резултати представляват интерес от научно гледище и могат да бъдат публикувани в сборника „Трудове на ВВУЗ“ или други списания;

д) организира периодически лекции, практически упражнения и семинари по отделни научни и технически въпроси, а също и експериментални работи в лабораториите и катедрите на висшето военно-учебно заведение в съответствие с плана за тези мероприятия, утвърден от началника на факултета или заместник-началника на висшето военно-учебно заведение по научната и учебна работа (ако няма факултетни катедри).

IV. Права и задължения на дружеството

10. Военно-научното дружество на слушателите се учредява от общото събрание на кръжоците и се обявява със заповед на началника на висшето военно-учебно заведение.

11. Съветът на дружеството и съветът на факултетните дружества се събират на заседания за разрешаване на текущи въпроси и приемане на нови членове.

12. Съветът на дружеството свиква веднаж в годината общо събрание на членовете на дружествата за изслушване на отчет от съвета на дружеството, преизбиране съвет на дружеството и обсъждане плана за работата на дружеството.

Факултетният съвет на дружеството свиква веднаж в годината общо събрание, което изслушва отчет от съвета, провежда преизбиране на съвет и обсъжда плана за работата на дружеството към факултета.

13. Бюрото на научния кръжок свиква в зависимост от нуждата, но не повече от два пъти в годината събрание на членовете на кръжока за изслушване отчета за работата на бюрото и един път за избиране на нов състав на бюрото.

14. Бюрото на научния кръжок докладва на събранието на членовете на кръжока за работата на членовете на кръжока и организира научната работа на слушателите в съответствие с утвърдения план.

V. Права и задължения на членовете на дружеството

15. Всеки член на дружеството има следните права:

а) решаващ глас на всички събрания на дружеството;

б) да избира и да бъде избран във всички изборни органи на дружеството.

16. Всеки член на дружеството има следните задължения:

а) да извършва научна работа, да разработва реферати по отделни въпроси от науката и техниката, изнася доклади на събранията на кръжока или научните конференции;

б) да повишава своето научно и идейно равнище и да провежда разяснителна работа сред слушателите за тяхното привличане към научна работа;

в) да изпълнява поръченията на дружеството, посещава събранията на дружеството и да дава отчет за извършената работа.

17. Членът на дружеството може да бъде изключен от него по решение на събранието на членовете на дружеството за неизпълнение на задълженията, указани в точка 16 от настоящия правилник.

18. На слушатели, членове на военно-научното дружество, по решения на катедрата може да се решава да защитават като дипломни работи (научни проекти), както и да бъдат отпечатани в военния печат успешно разработени от тях работи във военно-научните кръжоци.

19. За висококачествено разработване на научно-педагогическите работи началникът на висшето военно-учебно заведение има право да награждава отлични слушатели, членове на военно-научното дружество, с парична награда в размер до половин месечна заплата (изчислено върху заплатата за длъжност и звание).

Начальник отдел ВУЗ — МНО
Генерал-майор: (п) ПОПОВ

Образец 1
Секретно

(след попълване)

за научно-исследовательската работа в
(наименование на ВВУЗ)

за времето от до

№ по ред	1	2	3	4	5	6	7	8
	Наименование и кратко обо- зновение на проблемата	Списък на основните теми, на които се разделя проблема	Какви резултати-тра- бва да се получиат след цялостното разработване на проблемата	Ръководители и из- пълнители на про- блемата и отдел- ните от проблемата	Категори, участвава- щи в разработва- нето на проблемата	Срокове за започва- не и завършване разработването на проблемата и отдел- ните теми	Ориентировачна стой- ност на разработва- нето на проблемата и отделните теми	ци за финансиране по години. Източни-

Началник на
(наименование на ВВУЗ)

Зам.-начальник по НИР:

Н-к на научно-исследовательский отдел:

Пояснения към образец 1

1. Планът трябва да се съпровожда от пояснителна бележка, която да отразява общата насока на тематиката и степента на участие в нейното разработване на професорско-преподавателските кадри (професорите и докторите) по науките, доцентите и кандидатите по науките, асистентите и преподавателите.

Дисертационните работи, монографиите и учебниците трябва да бъдат отделени в самостоятелни раздели от плана.

2. Форматът на листовите и размерите на графите се определят така, че машинописният текст да се побере без съкращения.

3. Отделните листове на плана се подшиват във вид на тетрадка с меки корици или твърда подвързия.

ПЪРВИ ЗАМ.-М-Р НА Н. ОТБРАНА

(подпис)

195...г.

Образец 2

Секретно

(след потвърждение)

П Л А Н

за научно-изследователската работа на (наименование на ВВУЗ)

за 19... год.

№ по ред	Наименование на темата	Проблема, в която е включена дадената тема според петодисциплинарния план	Какви резултати трябва да се получат с разработването на темата	Ръководител и изпълнители на темата	Категории, участващи в разработването на темата	Начало и край на разработването на темата	Стойност на разработването на темата	Източник за финансиране
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Съгласувано:

Началник:

(наименование на ВВУЗ)

Зак.-н-к по НУР:

Н-к на НИО:

195...г.

Пояснения към образец 2

10

1. Планът трябва да се съпровожда от пояснителна бележка, която да отразява общата насока на тематиката и степента на участие в нейното разработване на професорско-преподавателските кадри (професорите и докторите по науките, доцентите и кандидатите по науките, асистентите и преподавателите). Дисертационните работи, монографиите и учебниците трябва да бъдат отделени в самостоятелни раздели от плана. Ако в плана се включват незавършени работи от предната година, то в графата "Забележка" това трябва да се посочи, а в пояснителната бележка към плана да се обясни причината за неизпълнението на дадената тема в определения срок.

В плана се включват само научно-изследователски работи. Различните видове статии за периодическия печат не се включват в плана за НИР.

2. Форматът на листовете и размерите на графите се определят така, че машинописният текст да се побере без съкращения.

3. Отделните листове на плана се подшиват във вид на тетрадка с меки корици или твърда подвързия.

ИСКАНЕ

Образец 3

от (наименование на ВВУЗ) за лабораторно имущество за

Секретно

(след попълване,
ако съдържа-
то е секретно)

научно-изследователските работи, включени в петгодишния
план

Научна про- блема, за из- пълнението на която е необходимо имуществото	№ по ред	Наимено- вание на имущест- вото	Характери- стика или тип на имущест- вото	Единица	Количество	Кой го из- работва	Стойност	Забележка
1	2	3	4	5	6	7	8	9

Началник на ВВУЗ

Зам.-началник по НИР

Началник НИО

.....19..... г.

ПОЯСНЕНИЯ КЪМ ОБРАЗЕЦ 3

1. Искането се прилага към перспективния план за НИР на ВВУЗ и се представя заедно с плана при неговото утвърждаване.

2. Искане се съставя само в случаите, когато необходимото оборудване не се произвежда масово и не може да бъде закупено от пазара или пък в момента въобще не се произвежда в страната.

11

С М Е Т К А

(тематично-финансов план)

по научно-изследователската работа на

(наименование на ВВУЗ)

за 19 ... г.

(след попълване)

Приложение 5

Образец 4

Секретно

№ по ред	Номера на темите	Срок за изпълнение		Фактически разходи към началото на годината	Разходи за планираната година		Възнаграждения на нештатни сътрудници	Материали	Предаване на отделни части от работата на външни организации	Командировки	Други разходи	Фонда за награди	Всичко разходи	Сума, подлежаща за внасяне в приход на държ. бюджет	Забележка
		Начало	Край		ч/дни	сума									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	
I. Тематика, финансирана от МНО															
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
и т. н.															
Всичко по §...															
II. Договорна тематика															

2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
и т. н.														
Всичко по сметка №														
Всичко НИР														
Фактически разходи от														
1 януари до...														
19 ... г.														
а) по тематиката, финансирана от МНО														
б) по договорната тематика														
Всичко фактически разходи														

Приложение 6

Образец 5

СЕКРЕТНО

(след попълване)

ОТЧЕТ

за изразходваните средства за научно-изследователската работа

за периода от 1 януари 195..... г. до19..... г.

I. Изпълнение на годишния тематичен план, включително извънпланови работи.

№ по ред	НОМЕРА НА ТЕМИТЕ	Срок за завършване на работата	Необходимо време в човекодни	Фактически из- пълнение на запланнатите ч/дни от нача- лото на година	% на готов- ност	Причини за неизпълне- нието
1	2	3	4	5	6	7
1.	I. Тематика, която се финансира от МНО					
2.						
3.						
	и т. н.					
1.	II. Договорна те- матика					
2.						
3.						
	и т. н.					

II. Изпълнение на разходите по сметката (в хиляди лева)

№ по ред	ВИДОВЕ РАЗХОДИ	По § 15 от схе- мата за разход МНО			Извънбюд- жетни средства			ВСИЧКО		
		по план	фактич. от началото на год.	0/0	по план	фактич. от началото на год.	0/0	по план	фактич. от началото на год.	0/0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	Допълнителни възнаграждения на професорско-пре- подавателския съ- став, учебно-по- мощния и обслуж- ващия персонал.									
2	Възнаграждения на нещатни сътруд- ници.									
3	Материали.									
4	Предаване на отделни части от работата на външ- ни организации.									
5	Командировки по НИР.									
6	Други разходи.									
7	Разходи по из- плащане на награ- ди.									
8	Всичко разходи.									
9	Получени сред- ства.									
10	Суми, подлежащи за внасяне в при- ход на държавния бюджет.									

Началник на ВВУЗ

Началник на НИО

Началник на фин. отделение

.....19..... г.